

Beleidsplan 2017-2020

**Theater Gnaffel
Mimosastraat 1
8013 SB Zwolle**

Inhoud

1. Korte typering van Theater Gnaffel	3
- Missie	3
- Hoofddoelstellingen	3
- Kernactiviteiten	3
- In relatie tot vier jaar geleden	4
2. Artistieke uitgangspunten signatuur en beschrijving activiteiten	5
- Artistieke uitgangspunten	5
- Artistieke ambities	6
- Beschrijving activiteiten in 2017 en 2018	7
- Beschrijving op hoofdlijnen van activiteiten 2019 en 2020	13
- Relatie van de activiteiten tot het verleden en de missie	16
3. Plaats in het veld	17
4. Ondernemerschap	19
- Bedrijfsvoering en financiering	19
- Publieksbenadering	21
5. Spreiding	25
6. Talentontwikkeling	26
- Mark Haayema	26
- De activiteiten en producties	27
- Verhouding tot reguliere activiteiten	28
- Verhouding tot ervaring talentontwikkeling in het verleden	28
- Inhoudelijke en cijfermatige onderbouwing	28
7. Toelichting op de begroting, dekkingplan en kengetallen	30

1. Korte typering van Theater Gnaffel

Missie

Wij geloven in kinderen en hun verbeeldingskracht.

Gnaffel maakt voorstellingen die in beginsel geïnspireerd en gebaseerd zijn op de belevingswereld van kinderen: in verwondering over het leven, nieuwsgierig, nog onbevangen en tegelijkertijd aan het zoeken naar hun eigen plek in het leven.

Gnaffel vertelt verhalen die er toe doen. Authentiek in de wijze van presenteren met de tot de verbeelding sprekende poppen die als gelijkwaardige personages hun rollen spelen. Verhalen die verteld moeten worden, omdat ze urgent zijn. Verhalen die poppen nodig hebben om verteld te worden, want ze zijn niet altijd makkelijk.

Hoofddoelstelling

Theater Gnaffel maakt theater waarin kinderen en volwassenen meegenomen worden naar een andere werkelijkheid. De voorstellingen vertrekken vanuit de leefwereld van het kind en doen een groot beroep op fantasie, verwondering en verbeelding van kinderen en volwassenen. Mensgrote poppen komen op magische wijze tot leven. Volwassenen genieten van de diepere lagen van de voorstellingen, daarom zijn het echte familievoorstellingen.

De voorstellingen van Gnaffel gaan over kinderen (en volwassenen) die vragen stellen over het leven. Die zoeken naar erkenning en soms moeten vechten om geaccepteerd te worden en geluk te vinden. Kinderen die zoeken naar betekenis, bevestiging en hun eigen talenten en kwaliteiten. Kinderen die met een verlies moeten leren omgaan, die zich alleen voelen, geen gehoor vinden en veiligheid zoeken. Kinderen die moeten overleven en hierbij gebruik maken van hun innerlijke levenskracht, hun denkkraft, hun verbeeldingskracht en hun moed. Verhalen over kinderen die niet zomaar de wereld accepteren zoals zij die tegenkomen. Verhalen over kinderen die niet klakkeloos de regels en keuzes van anderen volgen, maar de passie, het lef hebben zichzelf te overwinnen om het eigen pad te vinden. Verhalen van kleine helden die groots zijn.

Kernactiviteiten van Gnaffel

Theater Gnaffel maakt voorstellingen met poppen in de hoofdrol voor kinderen van vier t/m veertien jaar en hun familie. In theaters, op scholen, op festivals en overige buitenlocaties en in de concertzalen.

Missie, hoofddoelstelling en kernactiviteiten in relatie tot vier jaar geleden

Onze missie en hoofddoelstelling is in essentie niet veranderd. Met betrekking tot onze thema's zijn er wel een aantal ontwikkelingen geweest. Van het gevecht en de zoektocht van een kind die probeert te overleven, zijn angsten moet overwinnen en een plek probeert te vinden voor zichzelf (2005-2008) naar kinderen die durven hun nek uit te steken, hun hart te volgen en eigen pad kiezen (2009-2012).

In de daaropvolgende huidige periode (2013-2016) gaat het in de voorstellingen vooral over de kracht, de passie en de drijfveren van kinderen die strijden voor hun eigen plek in de maatschappij. Deze thema's koppelden we voor een deel aan actuele en maatschappelijke onderwerpen.

In de komende kunstenplanperiode zullen we in aansluiting hierop ons focussen op de thema's: wat is jouw plek, waar ben je thuis, hoe maakbaar is je eigen lot en waar geloof je in. We gaan het hebben over helden, over familie, opkomen voor je naasten en over de weg van kind naar volwassenheid. We maken voorstellingen die laten zien hoe je verder kunt komen op de weg naar wie je bent, welke reis je aflegt in het leven en over het lef hebben om je vleugels uit te slaan, te vliegen. En tenslotte: over verder durven kijken dan de wereld die je kent, een nieuwe onbekende wereld ontdekken en omarmen.

2. Artistieke uitgangspunten, signatuur en beschrijving activiteiten

Artistieke uitgangspunten

De kracht van poppen

De kracht van Theater Gnaffel is het vertellen van verhalen over bijzondere kinderen en volwassenen. Onze voorstellingen bevatten veelal meerdere lagen en metaforen, zijn integer en zonder oordeel. Ze bezitten een unieke beeldtaal en verbeeldingskracht door de aanwezigheid van de poppen.

De soms pittige verhalen en 'zwaardere' thema's kunnen verteld worden doordat poppen een krachtig middel zijn om onze verhalen te vertellen. Poppen verbeelden de emoties op een ander, magisch niveau. Poppen zijn 'weg van de werkelijkheid', de ratio en het denken. Poppen zijn zelf zonder oordeel of mening. Daardoor doen ze een beroep op een ander deel van je hersenen: je fantasie. Ze hebben een andere, heldere taal en kunnen het onbenoembare verbeelden. Iets tonen wat niet in woorden is te vertellen.

Gnaffelvoorstellingen zijn altijd familievoorstellingen: kinderen en volwassenen houden zich bezig met dezelfde thema's en levensvragen, beide op een ander niveau. Deze thema's zijn collectief en universeel. Onze thema's en de manier waarop we deze verbeelden spreekt beide doelgroepen aan. En via de ogen en de beleving van de kinderen kunnen volwassenen zich vaak makkelijker open stellen voor hun eigen verbeelding en emoties.

In het produceren van onze toekomstige voorstellingen hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Consolideren van de identiteit van de Gnaffelvoorstellingen, te weten: de vormgeving, de karakters en de verbeeldingskracht van de poppen vormen de basis van elke voorstelling.
- Kiezen van verhalen die herkenbaar zijn voor kinderen en volwassenen en een verbinding kunnen hebben met levensvragen en/of maatschappelijke thema's, maar altijd vanuit het hart van de makers ontstaan.
- Wij willen schrijvers, regisseurs en scenografen bij onze producties betrekken die zich, ook in andere disciplines, laten zien als vernieuwend en origineel, maar die zich in jeugd- en familieproducties bewezen hebben. Makers die het een uitdaging vinden om voorstellingen te maken waarbij de poppen het uitgangspunt zijn en de hoofdrol hebben. We kiezen daarom de komende periode voornamelijk voor ervaren regisseurs, met wie de samenwerking in het verleden voorstellingen opleverden die er voor Gnaffel "toe doen", zoals Silvia Andringa, Ted Keijser, Rob Vriens en Frank Groothof. Ook Elout Hol zal een aantal voorstellingen regisseren en Mark Haayema in het kader van het talentontwikkelingstraject. Wat betreft schrijvers gaan we in de komende vier jaar werken met o.a. Ad de Bont, Daniel van Klaveren, Mark Haayema, Herman van de Wijdeven en Rob Vriens.
- Delen en overdragen van het ambachtelijk vakmanschap van Elout Hol aan jonge en nieuwe spelers en makers. Dit komt mede voort uit de intrinsieke behoefte om zijn ervaring en ambacht te delen.

De thema's die aan de basis liggen van onze producties zijn:

- 'Mensen als Gandhi hebben laten zien dat het ook anders kan in de wereld. Zij hebben weer een toneel nodig':
Over een held durven zijn in moeilijke of levensbedreigende situaties, je eigen angst opzijzetten, je hart volgen, geloven in je dromen en idealen en het belang van je daden.
- 'Alles valt uit elkaar als je groter wordt':
De zoektocht naar je eigen identiteit en je plek in de wereld, je vleugels (willen) uitslaan, transitie.
- 'Als je me nodig hebt, ben ik er voor je':
Het belang van familie en vriendschap. Het verlangen naar geborgenheid, ergens bij horen en het verlies van geliefden en afscheid nemen.

Artistieke ambities

In de periode 2017-2020 zijn we voornemens om jaarlijks een mix van onderstaande producties te realiseren:

- Theatervoorstellingen in de kleine en middenzaal.
- Schoolvoorstellingen in theaters en op scholen: kinderen die niet of weinig met kunst in aanraking komen theater laten ervaren door toegankelijke voorstellingen te brengen in combinatie met kunsteducatieve activiteiten.
- Familieconcerten: symfonische muziek, klassiek en modern, in combinatie met poppenspel, toegankelijk maken voor iedereen vanaf 4 jaar.
- Locatievoorstellingen voor iedereen vanaf 8 jaar: een combinatie van theater en natuur. Door geïnspireerd te worden door de locatie ontstaan bijzondere 'belevingsvoorstellingen'.
- Reprises van succesvolle voorstellingen.

Onze ambitie is om gemiddeld 150 voorstellingen per jaar te spelen in de Nederlandse en Vlaamse theaters, op festivals en buitenlocaties, voor scholen en in de grote concertzalen. Er is een lichte verschuiving gaande van spelen in theaters naar spelen voor en op scholen en andere locaties. Deels doordat theaters in totaal minder jeugdvoorstellingen programmeren dan voorheen, maar ook omdat Gnaffel zelf meer locatie- en schoolvoorstellingen is gaan maken vanuit artistiek inhoudelijke overwegingen om kinderen te bereiken die niet vanzelfsprekend naar het theater gaan en om nieuw publiek te bereiken.

Een beschrijving van de activiteiten in 2017 en 2018

VOORSTELLINGEN 2017

HET WILDE WESTEN VAN CALAMITY JANE

Concept en uitwerking

Een voorstelling over heldendom, de betekenis hiervan en het verlangen ergens bij te horen.

Calamity Jane is de beroemdste vrouw van het Wilde Westen. Ze was een voorbeeld voor veel vrouwen in haar tijd. Ze ging haar eigen weg en was voor niemand bang. Nu komt ze langs bij Theater Gnaffel, die in deze productie een Wild West Show tot leven brengt. Jane groeide op in een bikkelharde wereld. Tussen de indianen en bandieten wist ze een bestaan op te bouwen. Maar achter die stoere Wild West heldin zit een meisje vol dromen en verlangens. Haar verhaal wordt in deze show verteld.

Acteurs zijn Elout Hol, Heidi Arts en 11 poppen. De poppen vertolken alle belangrijke personages uit het vroegere leven van Calamity Jane die Elout weer tot leven roept en zo Jane helpt om haar echte verhaal te vertellen.

Werkwijze en productie

Ad de Bont schreef deze theatertekst speciaal voor Elout. Reden hiervoor is de bijzondere en goede samenwerking tussen Ad en Elout in eerdere producties en de fascinatie van Ad voor Elout's poppenspel.

Inmiddels is het script geschreven en het artistiek team gevormd. De regie is in handen van Silvia Andringa, vormgevers zijn Udo Thijssen en Dorien de Jonge.

Verkoop en speelplan

De voorstelling wordt verkocht aan theaters en aan basisscholen in Zwolle en Overijssel.

Aantal voorstellingen: 35

Doelgroep(en)

Vrije voorstellingen: 8+. Schoolvoorstellingen: 10+.

Planning

Repetities: 12 december 2016 t/m 3 februari 2017. Speelperiode: februari t/m april 2017.

FREDDIE EN DE WORSTENKONING

Concept en uitwerking

Een voorstelling over vrijheid en gebondenheid, het verlangen ergens bij te horen en echte vriendschap.

Freddie en Bob zijn zwerfhonden, beste vrienden en zorgen altijd voor elkaar. Ze hebben soms honger en moeten regelmatig op de vlucht voor de hondenvanger, maar ze zijn vrij en gelukkig. Als Freddie gevangen wordt en in het asiel terechtkomt, wordt hij gered door Bibi. Zij voelt zich vaak alleen en wil Freddie graag als vriend. Freddie komt in tweestrijd. Voor wie moet hij kiezen, Bob of Bibi? Vrijheid of gebondenheid?

De voorstelling wordt gespeeld door Elout Hol en Mark Haayema.

Werkwijze en productie

Deze voorstelling is een reprise die momenteel speelt van februari t/m mei 2016.

Verkoop en speelplan

De voorstelling wordt verkocht aan basisscholen in Zwolle en Overijssel.

Aantal voorstellingen: 25

Doelgroep

4 t/m 8 jaar.

Planning

Hernemingsrepetities: december 2016. Speelperiode: februari t/m april 2017.

IK BEN NIET BANG

Concept en uitwerking

Een voorstelling over je eigen angsten opzij zetten, je hart volgen en een held zijn in bizarre omstandigheden.

Deze productie is gebaseerd op het gelijknamige boek van Niccolo Ammaniti.

Het is een hete zomer en de volwassenen van een kleine gemeenschap schuilen binnen tegen de hitte. Ondertussen trekken zes kinderen er op uit. Wanneer ze in een verlaten boerderij op onderzoek uitgaan, stuit de negenjarige Michel op een geheim. Een geheim zo indrukwekkend en verschrikkelijk dat hij niemand erover durft te vertellen: hij vindt een jongen van zijn eigen leeftijd, opgesloten in een kelder. De voorstelling wordt gespeeld door Elout Hol en Maarten Smit. Het verhaal wordt verteld vanuit het gezichtspunt van de volwassen Michel.

Werkwijze en productie

De voorstelling wordt gemaakt en gespeeld op een buitenlocatie. De arena is de kelder waar de jongen is opgesloten. Tekst: Herman van de Wijdeven. Regie: Silvia Andringa.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling zal worden verkocht aan festivals en buitenlocaties.

Aantal voorstellingen: 25

Doelgroep

Vrij publiek vanaf 10 jaar.

Planning

Repetities: april & mei 2017. Tournee: juni t/m augustus 2017

DE WORSTELAAR

Concept en uitwerking

Een voorstelling over helden, geloven in je dromen en je hart volgen.

Koos, vroeger worstelaar van beroep, komt te wonen in een bejaardentehuis. Alle bewoners zijn behoorlijk ingedut, maar Koos heeft nog grote ambities. Na veel misverstanden en conflicten lukt het hem uiteindelijk om iedereen in beweging te krijgen en weer te laten geloven in hun dromen.

De voorstelling wordt gespeeld door Elout Hol en Koos Elfering.

Werkwijze en productie

Deze voorstelling is een reprise uit 2006. Het is een bewezen succesvoorstelling en ontving de Zilveren Krekel. De regie is in handen van Ted Keijser.

Verkoop en speelplan.

In het kader van het dertig jarig bestaan van Gnaffel willen we de voorstelling in september 2017 aanbieden aan alle basisscholen in Zwolle en aan verzorgingstehuizen in Zwolle e. o. Hiernaast wordt hij verkocht aan de middenzalen van de theaters. Aantal voorstellingen: 40

Doelgroep(en)

Vrij publiek vanaf 6 jaar, ouderen van verzorgingstehuizen en leerlingen van het basisonderwijs in schoolverband.

Planning

Hernemingsrepetities: augustus 2017. Tournee: september t/m december 2017.

EEN BORD TE VEEL

Deze voorstelling is de eerste van vier voorstellingen die Mark Haayema bij Gnaffel zal gaan regisseren in de komende Kunstenplanperiode in het kader van het Talentontwikkelingstraject. Meer informatie over deze producties vindt u in hoofdstuk 6 'Talentontwikkeling'.

VOORSTELLINGEN 2018

GANDHI

Concept en uitwerking

Een voorstelling over een held die zijn hele leven in dienst stelde van zijn droom en ideaal en hierdoor hoop en vrijheid gaf aan miljoenen mensen.

Van 1942 tot 1944 werd Gandhi vastgehouden in het Aga Khan Paleis in Poona. Hij blikt vanuit deze gevangenis terug op zijn leven als strijder voor geweldloos verzet. De voorstelling zal worden gespeeld door Elout Hol en twee jonge poppenspelers/zangers/muzikanten.

Werkwijze en productie

Deze voorstelling vraagt veel voorbereiding en verdieping in de geschiedenis en de cultuur van India en in het leven van Gandhi. Tekst: Peer Wittenbols (intentie uitgesproken maar nog niet definitief toegezegd i.v.m. tijd). Regie: Silvia Andringa.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling wordt verkocht aan theaters. Aantal voorstellingen: 40

Mogelijke partners: VN, politieke organisaties, vredesorganisaties, open society foundations, Gandhi instituut, filantropie.

Doelgroep

Vrij publiek vanaf 6 jaar. Leerlingen van het basisonderwijs in schoolverband vanaf 8 jaar.

Planning

Repetities: januari en februari 2018. Tournee: februari t/m april 2018.

MAX EN DE WILDE WERELD

Concept en uitwerking

Een voorstelling over jezelf ontdekken en je eigen plek vinden in deze wereld.

Deze productie is gebaseerd op het prentenboek Max en de Maximonsters.

Max probeert zijn weg te vinden in een wereld die hij niet onder controle heeft. Na een ruzie ontvlucht hij zijn thuis, verdwijnt in een bos waar hij een boot vindt en de zee opvaart. Hij belandt op het eiland van de Maximonsters en wordt daar gekroond tot koning. Maar Max ontdekt dat deze monsters ook zijn eigen angsten en dromen symboliseren. Hij probeert te overleven en creëert een nieuwe wereld door middel van zijn verbeeldingskracht.

Het verhaal speelt zich af in een bos. Spel: Elout Hol, Mark Haayema en twee jonge spelers in opleiding.

Werkwijze en productie

De basis van dit verhaal zijn de vormgeving en de locatie. Het zal vooral beeldend worden verteld. Tekst en regie: Rob Vriens.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling zal worden verkocht aan festivals en buitenlocaties. Aantal voorstellingen: 25

Mogelijke partners: GGZ, Jeugdzorg, Jeugdinstellingen.

Doelgroep

Vrij publiek vanaf 6 jaar.

Planning

Repetities: april & mei 2018. Tournee: juni t/m augustus 2018

ZWANENMEER

Concept en uitwerking

Een kinderconcert gebaseerd op het sprookje 'Het Zwanenmeer'.

Het verhaal op muziek van Tsjaikovski wordt gespeeld met 4 poppen, door Mark Haayema, Jawi Bakker en een actrice.

Werkwijze en productie

Dit kinderconcert is een reprise uit 2013. Een coproductie van Gnaffel met het Residentieorkest en met Frank Groothof als regisseur. De dirigent is Theo Wolters.

Verkoop en speelplan

Een coproductie met het Residentieorkest en het Orkest van het Oosten. Hiernaast gaan we in gesprek met het Gelders Orkest, het Noord Nederlands Orkest, het Rotterdams Philharmonisch Orkest en het Concertgebouworkest om te onderzoeken of 'Zwanenmeer' ook met hen kan worden uitgevoerd. Met alle genoemde orkesten bestaan reeds contacten. Aantal voorstellingen: 20

Doelgroep

Vrij publiek: een familievoorstelling vanaf 6 jaar.

Planning

Repetities: ± maart 2018. Voorstellingen: ± maart en april 2018. De definitieve planning is nog niet bekend.

DE JONGEN IN DE GESTREEPTE PYJAMA

Concept en uitwerking

Een voorstelling over onschuld, overleven en vriendschap.

Deze productie is gebaseerd op het gelijknamige boek van John Boyne.

Berlijn 1943. Als de negenjarige Bruno op een dag uit school komt zijn al zijn spullen ingepakt. Hun nieuwe huis staat naast een hek dat zich uitstrekt zover het oog reikt en waar mensen in gestreepte pyjama's wonen. Op een van zijn ontdekkingstochten ontmoet Bruno de jongen Shmuel, die aan de andere kant van het hek woont. De jongens sluiten vriendschap maar met een noodlottig einde.

De voorstelling wordt gespeeld door Elout Hol, Marlyn Coetsier en twee of drie muziektheaterstudenten van Hogeschool voor de Kunsten ArtEZ in Arnhem. Het verhaal wordt verteld vanuit het gezichtspunt van de kinderen.

Werkwijze en productie

Het verhaal zal worden geschreven en geregisseerd door Daniel van Klaveren. De componist is Mareike Lenz. De muziektheaterstudenten zorgen voor live muziek en zang.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling wordt verkocht aan theaters. Aantal voorstellingen: 40

Mogelijke partners: Kamp Westerbork, Theater Amsterdam, V-Fonds, Nationaal comité 4 en 5 mei.

Doelgroep

Vrij publiek vanaf 8 jaar. Leerlingen van het basisonderwijs in schoolverband van 10 t/m 14 jaar.

Planning

Repetities: augustus en september 2018. Tournee: september t/m december 2018.

HIJ DIE EINDELIJK DURFT

Concept en uitwerking

Een fantasievolle voorstelling over verlies en de zoektocht naar je eigen identiteit en je plek in de wereld.

Deze productie vindt zijn inspiratie in het boek van Maria van Eeden 'Jona, Of Hij-Die-Weggevlogen Is'.

Mees, twaalf jaar, besluit niet mee op vakantie te gaan met zijn ouders. Hij loopt weg, neemt zijn indianenspullen, slaapzak en rugzak mee en verbergt zich in zijn hut in het bos: "Hij-die-eindelijk-durft". Er zijn namelijk veel dingen waar hij over na moet denken. Over zijn broer Jona bijvoorbeeld. Mees weet niet veel meer van hem. In zijn gedachtewereld gaat hij op zoek naar Jona met als enige gezelschap een gewonde duif. De voorstelling zal worden gespeeld door een of twee acteurs.

Werkwijze en productie

Op basis van het boek zal er een nieuwe tekst worden geschreven door Rob Vriens, die ook de regie gaat doen.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling zal worden verkocht aan het basisonderwijs en de theaters in de Landsdelen Oost en Noord.

Mogelijke partners: jeugdzorg, jeugdinstellingen, Monuta, Dela.

Doelgroep(en)

Vrij publiek en leerlingen van het basisonderwijs in schoolverband vanaf 10 jaar.

Planning

Repetities: augustus en september 2018. Tournee: september 2018 t/m mei 2019.

DE OVERKANT

Dit concert is de tweede productie die Mark Haayema bij Gnaffel zal gaan regisseren.

Een beschrijving op hoofdlijnen van de activiteiten in 2019 en 2020

VOORSTELLINGEN 2019

REGELS VAN DE ZOMER (werktitel)

Concept en uitwerking

Een voorstelling geïnspireerd op het gelijknamige prentenboek van Shaun Tan. Het idee voor deze voorstelling komt van Maarten Smit, op uitnodiging van Gnaffel. Maarten is theatermaker en acteur. Hij is gefascineerd door beeldende voorstellingen die vanuit vormgeving en beeld tot stand komen en door poppenspel. 'Regels van de zomer' gaat over twee broers, een oudere en een jonge. Zij brengen samen een zomer door. Het verhaal vertelt de ontwikkeling in de relatie tussen beide broers en over hun liefde voor elkaar:

Werkwijze en productie

Het concept voor de voorstelling wordt ontwikkeld door Maarten en Elout. Het zal zijn basis vinden in hun ervaringen met en jeugdherinneringen aan de relatie met hun eigen broer(s). Regie: Elout Hol. Acteurs: Maarten Smit en een jonge speler.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling wordt verkocht aan theaters. Aantal voorstellingen: 40

Doelgroep

Vrij publiek en leerlingen van het basisonderwijs in schoolverband vanaf 4 jaar

Planning

Repetities: januari en februari 2019. Tournee: februari t/m april 2019.

VADERDAG

Een voorstelling over familie en verbeeldingskracht.

'Vaderdag' is het verhaal van een hardwerkende zaken-vader en zijn fantasierijke verhalen-vertellende zoon Jeppe. Vader heeft een hekel aan fantasie en is altijd aan het werk. Als vader heel ziek wordt en Jeppe direct naar het ziekenhuis moet komen, gebeurt er iets vreemds. Vader zit rechtop in bed te wachten en lacht als Jeppe binnenkomt. Dan begint hij: "Lieve Jeppe, er was eens heel lang geleden...". En hij vertelt op zijn allerlaatste dag in dit leven het beste verhaal dat hij kan bedenken.

Werkwijze en productie

Tekst: Herman van de Wijdeven. Regie: Elout Hol. Acteurs: Gerwin Groote en Herman van de Wijdeven.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling zal worden verkocht aan festivals en buitenlocaties. Aantal voorstellingen: 20

Doelgroep

Vrij publiek: een familievoorstelling vanaf 8 jaar.

Planning

Repetities: april & mei 2019 Tournee: juni t/m augustus 2019.

EEN MUZIEKTHEATERVOORSTELLING

In 2019 willen we een muziektheatervoorstelling gaan produceren met Frank Groothof. Deze wordt gespeeld met een of meerdere ensembles die verbonden zijn aan de landelijke orkesten. Regie: Elout Hol. Acteurs: Frank Groothof en een actrice. De voorstelling kan gespeeld worden in het voorjaar of in het najaar 2019. De definitieve planning is nog niet bekend

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling wordt verkocht i.s.m. een aantal landelijke orkesten. Aantal voorstellingen: 20

Doelgroep

Vrij publiek: een familievoorstelling vanaf 6 jaar.

EEN THEATERVOORSTELLING

In het najaar van 2019 zal Mark Haayema zijn derde regie doen bij Gnaffel, een theatervoorstelling.

VLIEG (werktitel)

Een voorstelling over groter groeien, het belang van je daden en je eigen weg zoeken.

Concept en uitwerking

Deze productie is geïnspireerd op het boek 'Vlieg' van Marco Kunst.

Muis is een buitenbeentje en het liefst is hij bij zijn opa of kijkt hij naar de sterren, want hij wil astronaut worden. Hij is een dromer met een levendige fantasie. Thuis vindt hij geen klankbord en bovendien wordt hij gepest door 'Vogelpoep', een gevaarlijk ogende grote jongen. Maar samen met zijn opa kan Muis genieten van de zee en de sterren. Vrij zijn en opgenomen worden in de oneindige ruimte is wat Muis het liefste wil. Het artistiek team voor deze voorstelling is nog niet gekozen.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling zal worden verkocht aan het basisonderwijs en aan kleine theaters in Landsdeel Oost en Noord. Aantal voorstellingen: 25

Mogelijke partners: Zendmast Dwingeloo, Planetarium Franeker, provincies Friesland en Drenthe, Astron, Nationaal Park Drenthe, Dwingeloo Camras, organisaties op gebied wetenschap en sterrenkunde, jeugdzorg, GGZ.

Doelgroep

Vrij publiek: familievoorstelling vanaf 6 jaar. Leerlingen van het basisonderwijs in schoolverband: 8 t/m 12 jaar.

Planning

Repetities: augustus en september 2019 Tournee: september 2019 t/m mei 2020.

VOORSTELLINGEN 2020

EEN THEATERVOORSTELLING

Een voorstelling gebaseerd op een nieuwe theatertekst. We zijn hierover in gesprek met Herman van de Wijdeven.

Verkoop en speelplan

Aantal voorstellingen: 40

Planning

Repetities: januari en februari 2020. Tournee: februari t/m april 2020

EEN LOCATIEVOORSTELLING

De vierde en laatste regie van Mark Haayema in deze Kunstenplanperiode.

EEN KINDERCONCERT

Ook in dit jaar willen we een kinderconcert produceren in samenwerking met een of meerdere landelijke orkesten.

Verkoop en speelplan

Aantal voorstellingen: 20

Planning

Voorjaar of najaar 2020

HET LEVEN VAN PI

Een voorstelling over overleven en op zoek zijn naar wie je echt bent.

Concept en uitwerking

Gebaseerd op het gelijknamige boek van Yann Martel.

PI blikt terug op zijn bizarre avontuur op een sloep in de Grote Oceaan. De vader van de zestienjarige PI heeft een dierentuin in India. Het gezin besluit het land te verlaten en alle dieren mee te nemen. Het schip vergaat echter en de enige overlevenden zijn PI en een paar dieren, waaronder een Bengaalse tijger. Het kost PI veel inventiviteit en moeite om samen met de tijger te leven en het 227 dagen uit te houden in de sloep. Tijdens deze overlevingstocht heeft hij alle tijd om na te denken over een groot aantal levensvragen.

Regie: Ted Keijser. Acteurs: Elout Hol en Mark Haayema.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling wordt verkocht aan theaters. Aantal voorstellingen: 40

Doelgroep

Vrij publiek en leerlingen van het basisonderwijs in schoolverband vanaf 8 jaar

Planning

Repetities: augustus en september 2020. Tournee: september t/m december 2020

SUPERDUIF

Een voorstelling over depressie, je vleugels willenuitslaan en vriendschap.

Als enig kind van oude ouders is Bonnie een bijzonder meisje dat al op jonge leeftijd weet dat ze voorbestemd is om uit te stijgen boven de middelmaat. Als ze op haar elfde over een tuinhekje springt en een aantal seconden blijft zweven, ziet ze hoe haar lichaam verandert in een gigantische, oerlelijke duif. Ze beseft dat ze vanaf nu als held onheil kan afwenden en mensen kan behoeden voor ongelukken. Na haar reddingsacties verandert ze echter altijd weer in dat onopvallende meisje. Het leven valt haar zwaar en iedereen om haar heen maakt zich zorgen.

Werkwijze en productie

Regie: Elout Hol. Schrijver en acteurs zijn nog niet bekend.

Verkoop en speelplan

Deze voorstelling zal worden verkocht aan het basisonderwijs, de onderbouw van het voortgezet onderwijs en aan de kleine theaters in Landsdeel Oost en Noord. Aantal voorstellingen: 30

Mogelijke partners: Provincie Overijssel, gemeente Zwolle, jeugdzorg en GGZ.

Doelgroep

Vrij publiek: familievoorstelling vanaf 10 jaar. Leerlingen van het basisonderwijs in schoolverband: 10 t/m 14 jaar.

Planning

Repetities: augustus en september 2020 Tournee: september 2020 t/m mei 2021.

De relatie van de aangevraagde activiteiten tot onze activiteiten in het verleden en tot onze missie

Het soort activiteiten en het aantal zijn in de komende kunstenplanperiode in wezen niet veel anders dan in de afgelopen vier jaar, evenals onze missie. Waar we ons op richten is het bestendigen van de ontwikkelingen m.b.t. de voorstellingen en het bereiken van het publiek. Het juiste publiek bij de juiste voorstelling met de juiste informatie. Daarnaast zullen we de educatieve en marketingactiviteiten uitbreiden om de vitale verbinding met ons publiek verder te laten groeien.

3. Plaats in het veld

Theater Gnaffel maakt deel uit van het Nederlandse jeugdtheaterbestel. Verdeeld over het hele land worden theaters bespeeld, en daarnaast in Vlaanderen. Naast ons in de theaters staan gezelschappen die voorstellingen maken voor dezelfde leeftijdscategorieën. Er is een groot aanbod en daarmee veel concurrentie. Ook in het werken met poppen is Theater Gnaffel niet uniek, maar het is wel waar we ons in onderscheiden. In vergelijking met de andere poppentheatremakers en gezelschappen in Nederland heeft Gnaffel zijn eigen specifieke vorm en theatertaal met poppen ontwikkeld. Poppen zijn bij Theater Gnaffel volwaardige personages en medespelers van de acteurs. Door poppen is er meer mogelijk; het is mogelijk om moeilijkere onderwerpen bespreekbaar te maken. Door de bijzondere vormgeving lijken de poppen van Gnaffel een ziel te hebben. De voorstellingen van Gnaffel hebben altijd meerdere lagen; voor publiek dat naar onze voorstellingen komt is de thematiek van de voorstellingen een belangrijke reden voor bezoek.

Naast de theatervoorstellingen is er sprookjesrepertoire ontwikkeld om samen met orkesten muziek en poppenspel toegankelijk te maken voor een groot publiek in de grote concertzalen en op scholen en festivals met muziekband. Voor festivals worden ook specifieke locatievoorstellingen ontwikkeld.

Binding met eigen regio

Gnaffel is onderdeel van de Overijsselse basisinfrastructuur en sterk aanwezig in eigen regio. Er wordt veel gespeeld op Zwolse en Overijsselse festivals.

Schoolvoorstellingen worden landelijk gespeeld, maar vooral in de eigen provincie. We spelen op scholen en er worden groepen schoolkinderen ontvangen in theaters en de eigen theaterzaal in DOAS.

In Zwolle en omgeving is Theater Gnaffel een begrip en we streven ernaar onze bekendheid hier verder uit te breiden, als hét jeugdtheatergezelschap voor Zwolse gezinnen en het Zwolse onderwijs. Daarvoor blijft zichtbaarheid, aanwezigheid en binding met de stad en regio zeer belangrijk, met behulp van partners. We hebben veel tijd geïnvesteerd in ons netwerk in Zwolle en Overijssel en hebben mooie (nieuwe) samenwerkingspartners getroffen, zoals in TheaterPakt Zwolle (bestaande uit de Zwolse producerende instellingen), het Zwols Educatie Netwerk Cultuur (bestaande uit de educatiemedewerkers van alle Zwolse culturele instellingen), de Zwolse Theaters, Museum de Fundatie, Stadkamer, ArtEZ, de Zwolse festivals en verschillende jonge theatermakers. De komende jaren blijven we actief inzetten op het aangaan en verstevigen van lokale en regionale netwerken. Samen sta je sterk(er).

Coproducties

In de periode 2013-2016 hebben we verschillende coproducties gemaakt, waaronder *Gedonderdag* en *Perenbomen bloeien wit*. We hebben ervaren dat het niet eenvoudig is om te coproduceren en dat het niet gegarandeerd een succesvol,

verrassend product oplevert. Ten eerste is het ingewikkeld om twee artistieke visies bij elkaar te brengen op zo'n manier dat het elkaar artistiek inspireert, maar ook het bij elkaar brengen van twee verschillende organisaties met hun verschillende culturen bleek niet zo gemakkelijk. Om deze reden is besloten in de periode 2017-2020 in eerste instantie geen coproducties aan te gaan, met uitzondering van de theaterconcerten, waarbij we samenwerken met een aantal orkesten. Dit hebben we de afgelopen jaren ook succesvol gedaan met bijvoorbeeld het Orkest van het Oosten en het Residentieorkest om theaterconcerten als *Roodkapje* en *Assepoester* te kunnen brengen.

4. Ondernemerschap

Bedrijfsvoering en financiering

Na een financieel moeilijke periode eind 2013/begin 2014 is er een nieuwe zakelijk leider aangesteld, reorganisatie en bezuinigingen doorgevoerd en een nieuw bestuur aangesteld. Dit bestuur is geworven op basis van openbare werving door middel van advertenties en op basis van duidelijke profielen. De Code Cultural Governance wordt geheel uitgevoerd.

De aanbevelingen van de code culturele diversiteit nemen we als uitgangspunt in onze benadering van publiek, partners, programma, personeel en toezichthouders.

Intern zijn zakelijk leider en artistiek coördinator op de hoogte van alle budgetten, contracten, subsidieafspraken en het boekhoudsysteem. Extern is er ondersteuning van een administratiekantoor dat net als het accountantskantoor toegang heeft tot het online boekhoudpakket. De penningmeester en de rest van het bestuur worden per kwartaal geïnformeerd middels een kwartaalrapportage, opgesteld door het externe administratiekantoor.

Er is een klein team vast personeel en een grote schil flexibel personeel. De huisvestingskosten en overige exploitatiekosten zijn laag ten opzichte van de directe uitgaven aan de producties. Dit is ook het sturingsinstrument. Minder inkomsten heeft als gevolg minder uitgaven aan producties. De periode van de ontwikkeling en het repeteren van de producties is hetgeen gefinancierd moet worden. De dagkosten voor het spelen van de producties wordt zoveel mogelijk terugverdiend op de dag zelf door uitkoopsommen of recettes.

Door de verkoop aan theaters door STIP ontvangen we een groot deel van de uitkoopsommen en recettes van de voorstellingen, daarnaast verkopen we zelf ook 50% van de voorstellingen en producties: met name aan festivals en scholen.

Gnaffel gaat in gesprek met kleine en middenzalen om een meer 'vaste' speelrelatie met schouwburgen aan te gaan, waarbij regionale spreiding het uitgangspunt zal zijn. Het gaat daarbij in eerste instantie niet om het creëren van meer speelbeurten, maar om vraaggerichte producten (educatie, speltrainingen en andere theater gerelateerde projecten en producten) en het overdragen van kennis van ambacht.

Naast structurele subsidies van rijk, provincie en gemeente vragen we bij de overheden ook incidentele subsidies aan voor andersoortige projecten en trajecten. Daarnaast bekijken we bij bijzondere projecten en producties welke maatschappelijke partners of particuliere fondsen samen met ons willen co-creëren of ontwikkelen.

Eind 2016 experimenteren we voor het eerst met de locatievoorstelling 'Truckers' om met diverse partners samen te werken in een verregaande culturele ondernemingsvorm. Samen met het KamerOperaHuis benaderen we Scania voor een partnership (m.b.v. de wethouder, theaterdirecteur en bemiddeling van

evenementenorganisatie de Regelaardij) om op twee locaties te spelen in regio Zwolle, waarbij de mogelijkheid van een combiticket met het IJsbeeldenfestival gezocht wordt. Daarbij worden voor deze productie incidentele subsidies en bijdragen geworven. Een ander experiment eind 2016 is de voorstelling 'Oma, mag ik mijn pop terug?' op een locatie voor eigen rekening en risico neerzetten en promotie te maken via Telekids. In 2016 volgt de zakelijk leider de route Wijzer Werven. Zeer waarschijnlijk leidt dit tot een gerichte aanpak in het benaderen van mogelijke maatschappelijke partners bij een aantal voorstellingen.

Samen met de Stichting Meedoen in Zwolle bekijken we halfjaarlijks welke activiteiten van Theater Gnaffel ingezet kunnen worden om andere groepen in de Zwolse samenleving te bereiken. Veelal kinderen die onder de armoedegrens leven en niet vanzelfsprekend in aanraking komen met kunst en cultuur. In 2015 konden deze kinderen bijvoorbeeld een voorstelling van Gnaffel bezoeken met een randprogramma van workshops op gebied van theater, muziek, beeldende kunst en dans. Een voorbeeld van cultureel ondernemerschap die doorgezet gaat worden in de periode 2017-2020.

Met name onze activiteiten op het gebied van educatie hebben een enorme exposure opgeleverd bij diverse groepen. Met deskundigheidstraining aan teams op scholen bereiken we dat leerkrachten begrijpen welke rol kunst en theater in het curriculum kunnen innemen en wat de voorstellingen en workshops van Gnaffel daarin kunnen betekenen. In nauwe samenwerking met Stadkamer en leerkrachten van een aantal basisscholen ontwikkelen we op maat gemaakte doorlopende leerlijnen theater. Met Deltion College bezien we per voorstelling welke studenten naar de voorstelling komen. Bij 'Oma, mag ik mijn pop?' (2015) was dat de opleiding verzorging. Bij 'Truckers' (2016) zullen dat de opleidingen transport en beveiliging zijn.

Het vriendenprogramma van Gnaffel breiden we uit in samenwerking met de andere culturele instellingen in Zwolle/Overijssel zoals het model van Cultuur Pakt Noord in Groningen.

Publieksbenadering

De afgelopen tijd is door middel van publieksonderzoek (i.s.m. verschillende podia en de Universiteit van Amsterdam) meer kennis opgedaan over onze bezoekers, de communicatie met publiek en de beleving van de voorstellingen door het publiek.

De kern van onze aanbeveling is het opzetten van een marketingbeleid dat zich richt op de hele en uitgebreide familie. Daarnaast kan de promotie gericht worden op een doelgroep met specifieke interesse in het thema van de desbetreffende voorstelling. De artistieke kwaliteit van Theater Gnaffel wordt zeer positief beoordeeld. Het is echter niet de doorslaggevende factor voor het publiek om de voorstelling te bezoeken. Die ligt bij de thematiek en diepere laag van de voorstelling. (Hilde Swart, Savannah Koolen, Nina Hillman, onderzoekers Master Kunst en cultuur in het publiek domein UvA)

Volwassenen beslissen om naar voorstellingen van Theater Gnaffel te gaan, een deel gaat zelfs zonder (klein)kinderen. Mensen komen voor de inhoud en daarnaast de artistieke kwaliteit. De voorstellingen zijn in de losse verkoop gericht op gezinnen met schoolgaande kinderen (4 t/m 12 jaar). Het is een bewust publiek. Kinderen lezen bladen als Okki, Taptoe en Kidsweek en zitten op vrije- en Montessorischolen. Hun (groot)ouders lezen NRC, Trouw, de Volkskrant, Happinez of Libelle. Het zijn de postmaterialisten en de kosmopolieten uit [MotivationsMentality](#) waardenmodel. Zij bestrijken samen 20% van de bevolking.

Uit ons publieksonderzoek blijkt dat een derde specifiek voor het genre poppentheater komt. Om deze reden is het belangrijk om in uitingen goed de poppen in beeld te brengen. De afgelopen jaren is er bij Theater Gnaffel een herkenbaar beeld gecreëerd, dat blijft consequent ingezet worden. De poppen spelen geen belangrijke factor in het aantrekken van nieuw publiek, tenzij mensen er via-via over gehoord hebben.

Het is steeds moeilijker om de zaalbezetting op niveau te houden. Door de economische crisis, maar ook door de concurrentie binnen de theatersector en andere vormen van vrijetijdsbesteding. Publiek is steeds lastiger te voorspellen en het merendeel neemt last-minute de beslissing. Op basis van de gegevens van de afgelopen jaren stellen we onze doelstelling voor publieksbereik in de periode 2017-2020 realistisch maar toch gericht op groei met gemiddeld 100 bezoekers per vrije voorstelling.

Het is van belang om de contacten met theaters goed te blijven onderhouden en om ze ook betrokken te maken bij de voorstellingen. Persoonlijk en frequent, gezamenlijk de voorstellingen promoten. Zeker buiten de eigen regio verloopt het contact met het publiek voornamelijk via de theaters. Volgens de theaters zijn titel, beeld en verhaal vooral belangrijk, meer dan de naam van het gezelschap.

De corporate publiekscommunicatie van Theater Gnaffel is gericht op het vasthouden van het contact met bezoekers, mensen die al eens naar Theater Gnaffel zijn geweest. Met inachtneming van de omvang van de organisatie, dus slim en effectief is het credo. In het informeren van bezoekers vervullen theaters de belangrijkste rol, maar bijna de helft van de kaarten wordt ook gekocht op basis van informatie van Gnaffel zelf. Naast de traditionele marketinginstrumenten, zoals flyers en posters, die nog steeds effectief blijken, wordt online zichtbaarheid en informatie steeds belangrijker. De eigen website en e-mailnieuwsbrief zijn belangrijk. Veel bezoekers worden op die manier bereikt. Daarnaast is Facebook een effectief platform, waar steeds meer informatie vandaan wordt gehaald. We merken ook dat het aantal volgers op Facebook en Twitter groeit, en dat er meer gereageerd wordt. De Facebookpagina wordt nog verder uitgebouwd tot een levendige community voor klantenbinding, samen met theaters en makers en door bezoekers meer uit te nodigen om te reageren. Dit helpt ook om nieuwe bezoekers te verleiden.

We blijven (publieks)onderzoek voortzetten. Het is van belang om de doelgroep goed te kennen om daarop te kunnen aansluiten met communicatiemiddelen. Kennis over bestaande bezoekers kan ook ingezet worden om potentiële nieuwe bezoekers te trekken. Juist in de huidige tijd waarin mensen veel informatie tot zich krijgen, en met de veranderde mediaconsumptie door de toename van online, is het belangrijk om gericht te communiceren en niet gewoon op de oude manier door te gaan.

Zoals eerder aangegeven wordt meer ingezet op het vroegtijdig ontwikkelen van partnerships, ook met betrekking tot marketing en publiciteit, vanuit de thematiek van de voorstellingen. Centraal staat de identiteit van het verhaal. Met wie kunnen we dit verhaal bij het juiste publiek brengen? Waar en met wie komt dat het best tot z'n recht? Doordat onze voorstellingen vanuit thema's gekoppeld zijn aan actuele en maatschappelijke onderwerpen, kunnen we door samenwerking met diverse typen partners nieuw publiek en nieuwe doelgroepen bereiken, naast ons huidige publiek. Dit hebben we gerealiseerd bij 'Oma, mag ik mijn pop terug?' (thema: alzheimer) een samenwerking met verzorgingstehuizen waar de voorstelling speelde en de buurtschool op bezoek kwam. In de toekomst willen we dit verder doorzetten. Bij de voorstelling 'Gandhi' denken we aan samenwerking met bijvoorbeeld de VN, politieke organisaties, vredesorganisaties, open society foundations en het Gandhi instituut. Bij 'De jongen in de gestreepte pyjama' aan o.a. Kamp Westerbork en het V-Fonds en bij 'Superduif' aan het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, jeugdzorgorganisaties en GGZ.

We zijn ook gestart met een contentmarketingstrategie, i.s.m. The Post, bureau voor contentmarketing uit Zwolle, met als doel onze inhoudelijke naamsbekendheid te verhogen. Contentmarketing is een langetermijnstrategie die gaat om storytelling: je publiek meenemen in je verhaal, ervoor interesseren en vast te houden. Het gaat om het creëren van waardevolle en relevante verhalen in tekst, beeld of geluid die aansluiten bij de belevingswereld en interesses van de doelgroep. We verwachten dat deze manier van communiceren ook zeer geschikt is voor Theater Gnaffel.

Verkoop en doelgroepen

Theatervoorstellingen

De komende vier jaar speelt Gnaffel per seizoen twee theatervoorstellingen. De verkoop aan theaters blijft in handen van ons impresariaat Stip Producties.

Schoolvoorstellingen:

We hebben het doel om basisschoolkinderen in de Zwolse regio en de provincie zoveel mogelijk in aanraking te brengen met Theater Gnaffel. Hiertoe ambiëren en stimuleren we lange termijn contacten tussen scholen en Gnaffel. Sinds drie jaar investeren wij intensief in contacten en samenwerking met scholen in Zwolle, Stadkamer Zwolle, het OKTO (Overleg Kleine Theaters Overijssel) en de provincie Overijssel. Dit werpt langzamerhand zijn vruchten af waardoor we nu de keuze durven maken om zelf voorstellingen aan te bieden en te organiseren. Om de verkoop van schoolvoorstellingen verder te bevorderen, onderzoeken we in 2015 en 2016 verschillende mogelijkheden, bijvoorbeeld een voorstelling maken specifiek voor de kleine theaters in Overijssel i.s.m. het OKTO. Ook zijn we een intensief traject gestart om het aanbod van de drie jeugdtheatergezelschappen in Overijssel gezamenlijk aan te bieden in Overijssel, eveneens samen met het OKTO.

Voor voorstellingen als 'De jongen in de gestreepte pyjama' en 'Superduif' zetten we in op een intensief voortraject met scholen in Zwolle e.o. door in een vroeg stadium met hen de doelgroepen te onderzoeken en een educatief pakket te ontwikkelen.

Locatievoorstellingen:

De festival- en locatievoorstellingen worden door Gnaffel zelf georganiseerd, i.s.m. festivals en organisaties zoals Natuurmonumenten. We hebben de afgelopen jaren goede contacten opgedaan met festivals (o.a. Oerol en Boulevard) en worden ook steeds vaker door festivals gevraagd. Hiernaast hebben we voor ons interessante festivals op een rij gezet, zodat we deze zelf actief kunnen benaderen.

Kinderconcerten en muziektheaterproducties

De samenwerking met landelijke orkesten, sinds 2006, willen we blijven continueren. Inmiddels hebben we met bijna alle landelijke orkesten een goede band opgebouwd. De voorstellingen zullen worden geproduceerd in coproductie met deze orkesten. De buitengewoon succesvolle kindermatineeën zorgen voor een groot publieksbereik, dat grotendeels nieuw is voor Theater Gnaffel.

Reprisevoorstellingen

De komende jaren hebben we twee reprises staan. De eerste is 'Freddie', specifiek voor scholen. We merken dat scholen het prettig vinden om al bestaande voorstellingen te boeken. De schoolvoorstellingen in de komende periode gaan een heel seizoen spelen. Dit worden kleine voorstellingen die acteurs zelfstandig kunnen draaien, zodat ze op verzoek makkelijker weer beschikbaar zijn. De tweede reprisevoorstelling is 'de Worstelaar'. Dit is een bewezen succesvoorstelling, die in 2008 voor het laatst heeft gespeeld. We denken dat het mogelijk is om nu nieuw

publiek te bereiken. In deze tournee willen we tevens proberen een aantal partners aan ons te verbinden zoals verzorgingstehuizen en ouderenbonden om ook daar de voorstelling te spelen.

5. Spreiding

Theater Gnaffel heeft Zwolle als standplaats. Stip Producties is vooral verantwoordelijk voor de planning van de landelijke theatertournees, Gnaffel vooral voor de school- en locatievoorstellingen en kinderconcerten.

Het feit dat we in landsdeel oost gevestigd zijn, is terug te zien in de spreiding van de voorstellingen (zowel school- als theatervoorstellingen) over het land. In 2014 en 2015 speelden we bijna de helft van onze voorstellingen in het eigen landsdeel. Dit is een stijging ten opzichte van 2013, waarin we op ongeveer 39% zaten.

Naast de voorstellingen in de eigen regio spelen we verdeeld over heel het land en af en toe in Vlaanderen. De spreiding over de rest van het land is de afgelopen jaren ongeveer gelijkmatig verdeeld geweest. In 2015 was er een uitschieter in het aantal voorstellingen in landsdeel noord; dat is te verklaren door de coproductie 'Biggels en Tuiten' met Tryater. Verder waren er nooit hele grote verschillen.

Schoolvoorstellingen spelen we steeds meer in de eigen regio. Stip heeft de laatste jaren minder schoolvoorstellingen verkocht en vanuit Gnaffel is de verkoop vooral gericht op Zwolle en omstreken. Oorzaak hiervan is dat de bemiddelingsorganisaties tussen scholen en theatergezelschappen grotendeels zijn weggevallen. Dit geldt ook voor de twee andere jeugdgezelschappen in Overijssel: Sonnevandek en Beumer en Drost. Maar er zijn ongeveer duizend scholen in Overijssel, zodat er genoeg ruimte is voor alle drie de gezelschappen om voldoende schoolvoorstellingen te spelen. Er zijn plannen ontwikkeld om op gebied van educatie meer samen te werken en af te stemmen met elkaar en met de theaters in Overijssel.

6. Talentontwikkeling

Wij hebben een aantal ambities t.a.v. het begeleiden van jonge en nieuwe theatermakers. We willen de komende jaren ruimte binnen Gnaffel creëren om de jonge theatermaker Mark Haayema d.m.v. een vierjarig traject te begeleiden in het verder ontwikkelen als poppenspeler en op te leiden als zelfstandig maker van producties.

Hiernaast bieden we jonge spelers en stagiaires de gelegenheid om bij ons te spelen in producties en zich te bekwamen in het poppenspel. En in de komende periode willen we nieuwe theatermakers inzetten in kleine projecten en voorstellingen en één of meerdere makers begeleiden in talentontwikkelingstrajecten binnen de regeling 'Nieuwe makers' van de Provincie Overijssel.

Mark Haayema

Sinds 2009 werken we samen met Mark Haayema; hij speelde al in een zevental producties van Gnaffel. In het najaar 2016 zal Mark zijn eerste voorstelling bij Gnaffel gaan regisseren: 'Joep!'.

We willen van 2017-2020 samen een traject aangaan waarbij we ons wederzijds laten inspireren door onze passie, onze inzichten, verbeeldingskracht, ideeën, bevoegenheid en visie. Een traject waarbij Elout Hol zijn ervaring kan inzetten om zijn ambacht en theatertaal over te dragen. De beeldtaal van Gnaffel heeft een grote aantrekkingskracht op Mark. Hij ziet hierin een uitdaging dit krachtige theaterniveau verder te onderzoeken. Gnaffel wil Mark Haayema ruimte bieden om zijn talent in vrijheid te ontwikkelen en om zijn passie en hartstocht voor deze vorm van theater volledig te omarmen. We willen hem de gelegenheid geven zijn eigen verhalen te maken. Voorstellingen waarbij zijn eigen idioom het uitgangspunt is en geen kopie van Gnaffelvoorstellingen.

Door de samenwerking de afgelopen jaren is een goede relatie ontstaan met Mark, een zielsverwantschap op artistiek gebied en het spreken van dezelfde beeldtaal. Doordat onze ideeën over de inhoud van de voorstellingen, de toekomst van theater met poppen en Gnaffel veel overeenkomsten vertonen, hebben wij een groot vertrouwen in zijn ideeën en mogelijkheden.

Tevens zullen wij de komende jaren gaan onderzoeken of wij het belangrijk vinden dat de 'voorziening' Theater Gnaffel, theater met levensgrote poppen, blijft voortbestaan als oprichter, poppenmaker, poppenspeler en regisseur Elout Hol niet meer als artistiek leider verbonden zal zijn aan Gnaffel.

En als het antwoord hierop ja is, of Mark Haayema na de komende vier jaar dan als mede-artistiek leider van Theater Gnaffel zijn plek kan vinden om uiteindelijk, na

pensionering van Elout, het gedachtengoed van Gnaffel en de organisatie op zijn eigen wijze vorm te geven.

De activiteiten en producties

Mark zal in de komende kunstenplanperiode in minimaal vier voorstellingen als acteur te zien zijn. En hij zal in de komende vier jaar vier producties gaan regisseren: een schoolvoorstelling, kinderconcert, theatervoorstelling en locatievoorstelling.

In al deze producties zal hij artistiek inhoudelijk worden begeleid door Elout Hol en door een tekstschrijver/dramaturg. Op productioneel, financieel en publicitair gebied zal hij ondersteund worden door het team van Gnaffel en een intensief traject gaan volgen op het gebied van cultureel ondernemerschap.

Hieronder een beschrijving van deze producties:

ÈEN BORD TE KORT

Een voorstelling over afscheid nemen en de wilskracht van fantasie.

Tekst: Mark Haayema. Spel: twee poppenspelers.

Verkoop en speelplan

Aantal voorstellingen: 25

Doelgroep

Een 6+ voorstelling voor leerlingen van het basisonderwijs in Zwolle en de provincie Overijssel.

Planning

Repetities: augustus en september 2017. Tournee: september 2017 t/m mei 2018

DE OVERKANT

Een voorstelling over familie, afscheid nemen, dromen en verwachtingen.

Tekst: Mark Haayema. Spel: Marlyn Coetsier en Christiaan Koetsier

Verkoop en speelplan

Aantal voorstellingen: 20

Doelgroep

Een 4+ familieconcert gebaseerd op zijn eigen geschreven boek.

Planning

Repetities en concerten: oktober/november 2018

ZAND EROVER

Een voorstelling over afspraken en teleurstellingen.

Tekst: n.n.b. Spel: twee poppenspelers.

Verkoop en speelplan

Aantal voorstellingen: 20

Doelgroep

Een 8+ voorstelling geproduceerd voor de middenzalen van theaters.

Planning

Repetities: januari en februari 2019. Tournee: februari t/m april 2018

ROTBEESTEN

Klassieke muziekstukken en grappige poppen brengen deze hilarische verhalen tot leven.

Gebaseerd op de verhalen van Roald Dahl. Tekst: Elout Hol. Spel: twee poppenspelers.

Verkoop en speelplan

Aantal voorstellingen: 20

Doelgroep

Een 6+ locatievoorstelling voor festivals en buitenlocaties.

Planning

Voorjaar of najaar 2020

Verhouding van deze activiteiten tot onze reguliere activiteiten

Alle vier producties van Mark Haayema hebben we binnen onze planning opgenomen. Het afgelopen jaar hebben we een intensief traject met elkaar gevolgd, waarbij we gesproken hebben over de verschillende voorstellingen m.b.t. vormgeving, inhoud en werkwijze. We hebben Mark de vrijheid gegeven om het thema en het artistiek team te kiezen.

De verhouding van deze activiteiten tot onze ervaring met talentontwikkeling in het verleden

Vanaf 2013 hebben wij bewust gekozen voor het begeleiden van nieuwe theatermakers binnen de mogelijkheden die Gnaffel heeft. We willen ze graag een plek geven waarbij ze alle facetten van theater maken kunnen ontdekken, zich kunnen ontwikkelen in een veilige omgeving en een heldere visie kunnen ontwikkelen over theater maken met poppen. Tevens hebben we geconstateerd dat we de deskundigheid in huis hebben om jonge makers in een langdurig traject te begeleiden in het ontdekken en ontwikkelen van een eigen handtekening en op het gebied van ondernemerschap. Zodat we zelfbewuste, inspirerende en passievolle mensen kunnen afleveren die betekenisvolle voorstellingen maken met poppen in de hoofdrol.

We zien bovenstaande terug bij de makers van de voorstellingen 'En weg was je' en 'Meisje Loos', in de samenwerking met Mark Haayema en bij het nieuwe Talentontwikkelingstraject van twee jonge makers.

Inhoudelijke en cijfermatige onderbouwing

Ontwikkeling van talenten vraagt aandacht en inzet van eenieder in de organisatie. We doen het met veel plezier en kiezen de aankomende jaren bewust voor talentontwikkeling. We verbinden de diverse talenten op projectbasis aan Gnaffel. Mark Haayema kunnen we door zowel spelen in voorstellingen als regisseren van eigen producties half time aan ons verbinden.

Gedurende de vier jaar spreiden we in de voorstellingen een mooie mix van ervaren en jonge makers. Daardoor creëren we de beste meestergezelsituatie op alle mogelijke manieren, met niet alleen Elout Hol als meester, maar ook andere ervaren regisseurs, tekstschrijvers, componisten etc. en blijven we de hoogwaardige artistieke voorstellingen maken waarom we bekend staan. De kosten voor deze op maat leertrajecten zijn verwerkt in alle onderdelen van de producties. Daar waar Elout Hol en Mark Haayema een rol spelen in de producties, hetzij als regisseur, acteur of tekstschrijver, worden deze niet meegerekend in de bewuste productie maar bij de voorbereidende personeelskosten. Het budget voor talentontwikkeling gaat met name naar het honorarium voor Mark Haayema en de vier producties die hij bij Gnaffel gaat maken, maar ook naar de begeleiding van Mark, de stagiaires en de jonge makers. Onze ervaring is dat een zesde van onze tijd naar begeleiding gaat.

7. Toelichting op de begroting, dekkingsplan en kengetallen

Door de moeilijke financiële periode in 2013 heeft Theater Gnaffel alle beheerslasten zoals huur, verzekeringen en personeel gesaneerd. De lasten voor vast personeel, huisvesting en kantoor zijn laag in verhouding met de activiteitengelden en dat blijft ook zo. Door de kleine en flexibele organisatie kan Theater Gnaffel op maat inhuren van personeel en materieel.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een stijging van arbeidsvoorwaardenkosten van 2% per jaar (cumulatief) en een aanpassing van de aanstellingen met 0,1fte. Deze jaarlijkse financiële ruimte is noodzakelijk om een verantwoord en passend arbeidsvoorwaardenbeleid te kunnen voeren. (De hoogte van het percentage is mede gebaseerd op loonkostenramingen van het CPB, DVB en AWWN.)

De inkomsten vanaf 2017 zijn voor een deel zeker, maar cultureel ondernemerschap brengt met zich mee dat je als organisatie (verantwoorde) risico's moet nemen. Investeren in het maken van voorstellingen waarvan de publieksinkomsten niet een jaar van te voren bekend zijn, zoals het geval is met buiten de theaters spelen. In de huidige cultuurnota periode zijn we al steeds meer mogelijkheden gaan verkennen voor spelen buiten de theaters en naast de schoolvoorstellingen. Soms op ons initiatief, vaak ook op uitnodiging van andere organisaties. De locatievoorstellingen veelal op festivals en de kinderconcerten samen met de orkesten. Door het investeren in de programma's voor scholen leveren we op maat trajecten. Programma's zijn na ontwikkeling ook in te zetten op andere scholen, soms met een kleine aanpassing. Ons Gnaffel docententeam traint elkaar bij ieder traject en ontwikkeling.

De verschuiving in realisatie van publieksinkomsten vanuit het spelen in theater naar meer publieksinkomsten vanuit spelen buiten het theater heeft zich in 2015 en 2016 ingezet. En zetten wij door in 2017 en 2018. Met name regionaal vervullen we een belangrijke taak. We ontwikkelen voorstellingen die in kleine theaters gespeeld kunnen worden en op scholen, met daarbij een educatief randprogramma. Steeds vaker levert de verkoop van het randprogramma in theaters en de workshops bij schoolvoorstellingen, naast meer betrokkenheid bij de voorstelling, ook geld op.

In de aankomende periode investeren we ook in marketing en publiciteit, nodig om nieuw publiek te kunnen bereiken en te voldoen aan de behoeften van de theaters. Daarbij maakt onze website ook een ontwikkeling. We bedienen de diverse publieksgroepen van kinderen, volwassenen en onderwijs met de juiste toon en informatie.

Door het ingezette beleid op gebied van bedrijfsvoering (de mix van typen producties) verder door te voeren spreiden we onze risico's en kunnen we aan alle prestatieafspraken voldoen. Met name het AIQ is goed, maar het EIQ ook. Met een gezond financieel beleid zoals gevoerd in 2014-2016 gaan we met vertrouwen beginnen aan de periode 2017-2020, waarin we zowel binnen als buiten de theaters de unieke voorstellingen met poppen en stevige onderwerpen en thema's brengen.